

שבת פרשת נת, ד' מרחשון, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 אָבֵל יחד עם זה ולמרות שכאמור גם בתורה שבעל-פה צריכה להיות
2 'שמירת האותיות' של לשון הרב, מכל-מקום הסימן ההוכחה לְכַף
3 שְׁהַשִּׁיג שהתלמיד הבין עַל-כֵּל-פְּנִיִּים לפחות חֵלֶק מִהֶעֱנִינִים
4 הוא, כְּאֲשֶׁר מְבָאָר הֶעֱנִין בְּאוֹתִיּוֹת בְּמִלִּים שְׁלוֹ דְּוָקָא.
5 וְעַל-פִּיזָה יֵשׁ לְבָאָר
6 הַהוֹרָאָה מִלְּשׁוֹן ה'תּוֹרָה
7 אור' "יוֹשְׁבֵי אֱהָלִים", לְשׁוֹן
8 רַבִּים. דְּהֵנָּה, יִשְׁנֵם הַחוּשְׁבִּים
9 בְּטוֹעוֹת שְׁבַכְדִּי לְהַתְּפַלֵּל
10 בְּאַרְיֵכוֹת יֵשׁ צוֹרֵךְ בְּרִיבּוּי
11 מְאָמְרִים שֶׁל חֲסִידוֹת דְּוָקָא,
12 וְלִהְבִּין אוֹתָם בְּטוֹב עַל-יְדֵי
13 לִימוּד בְּעֵינֵי וְכוּ'. אָבֵל
14 כְּאֲשֶׁר מִכְּמָה סִיבוֹת לִימוּד
15 הַחֲסִידוֹת אָצֵלוּ הוּא רַק
16 בְּאוֹפֵן ד'לְמַגְרֵס', לְלֹא הֲבֵנָה
17 עֲמוּקָה, וְגַם לֹא לְמַד רִיבּוּי
18 חֲסִידוֹת אֵלָּא מֵעַט יַחֲסִית - אָזִי
19 אֵינּוּ שִׁנְךָ לְעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה.
20 וְעַל זֶה בָּאָה הַהוֹרָאָה מִדִּיּוּק
21 הַלְשׁוֹן "יוֹשְׁבֵי אֱהָלִים" לְשׁוֹן רַבִּים
22 שֶׁהַהוֹרָאָה לְהַאֲרִיךְ בְּתַפִּילָה נֶאֱמָרָה לֹא
23 רַק לְמִי שֶׁלְּמַד מֵאֲמִרִים רַבִּים בְּעֵינֵי,
24 אֵלָּא שְׁאֵפִילוּ מִי שְׁיֹשֵׁב בְּאֱהָל
25 דְּתוֹרָה שְׁבַכְתָּב בְּלִבּוֹ, וְהֵינּוּ,
26 שְׁלוֹמֵד חֲסִידוֹת בְּאוֹפֵן
27 ד'לְמַגְרֵס', וְעַד לְאוֹפֵן שְׁהוּא
28 עַל-דֶּרֶךְ אֲמִירַת אוֹתִיּוֹת אֵפִילוּ
29 מִי שְׁלוֹמֵד חֲסִידוֹת בְּצוּרָה שֶׁל חוּרָה
30 עַל מִלִּים בְּלִבּוֹ וְהוּא רְחוּק מֵהֲבֵנָה
31 טוֹבָה וְלִימוּד עֵינֵי הֵנָּה גַם אָצֵלִם
32 מוֹסַס וּמוֹחַלֵט בְּפִשְׁטוּת
33 גְּמוּרָה, בְּאוֹפֵן שְׁאִין מְקוֹם
34 לְטָעוֹת, שְׁיִכּוּלִים לְעִסּוֹק
35 בְּעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה כְּמוֹ אֵלוּ
36 שְׁלִימוּד הַחֲסִידוֹת שְׁלֵהֶם
37 הוּא בְּאוֹפֵן דְּתוֹרָה שְׁבַע-עַל-
38 פָּה, בְּעֵינֵי וְכַהֲעֲמָקָה כּוּ'.
39 וְעוֹד יֵשׁ לְלִמּוּד מִדִּיּוּק הַלְשׁוֹן "יוֹשְׁבֵי
40 אֱהָלִים":
41 וְגַם זֶה הַיּוֹשֵׁב בְּאֱהָל דְּתוֹרָה
42 שְׁבַע-עַל-פָּה, שְׁיֵשׁ לוֹ הֲבֵנָה
43 עֲמוּקָה בְּתוֹרָה אֵל יֵטְעָה לְחֻשׁוֹב
44 שְׂדֵי בִכֵךְ - אֵלָּא גַם הוּא מוֹכְרָח

לְעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה, וְכַמְאָמַר וְ"ל' כָּל הָאוֹמֵר אֵין
לִי אֵלָּא תּוֹרָה כּוּ" "אֵפִילוּ תּוֹרָה אֵין לוֹ", כִּי-אִם צִרִיךְ שְׂמֵלֵב לִימוּד
הַתּוֹרָה תְּהִיָּה תְּפִלָּה בְּאַרְיֵכוֹת גַם כֵּן²⁷.
(ד) וְזֵהוּ מִיָּם רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֲהָבָה גּו',
שְׁעַל-יְדֵי הָעֵסֶק בְּעִבּוּדַת
הַתְּפִלָּה, הֵן אָצֵל 'יוֹשְׁבֵי
אֱהָלִים' וְהֵן אָצֵל 'בְּעַלִּי
עֲסָקִים', כִּפִּי שֶׁהוֹסֵבֵר לְעִיל
בְּאַרְיֵכוֹת שֶׁהוֹסֵבֵר מוֹטֵל עַל כֹּל הַסּוּגִים
הָאֲמִירִים הֵנָּה לֹא זֹו בְּלִבּוֹ
שְׂמַתְבְּטָלִים ה"מִיָּם רַבִּים"
הַמְאִירִים לְכַבּוֹת אֶת אֵשׁ הָאֲהָבָה
לְאַלּוּקוֹת, כָּל הַטְּרָדוֹת
הַמְבַלְבְּלוֹת וּמוֹנְעוֹת מֵעִבּוּדַת ה',
שְׁיִשְׁנֵם לֹא רַק אָצֵל 'בְּעַלִּי
עֲסָקִים' אֵלָּא גַם אָצֵל 'יוֹשְׁבֵי
אֱהָלִים' שֶׁגַם הַמְנִיעוֹת שֶׁאֵצֵלֵם
עֲלוּלוֹת לְמַנּוֹעַ מִתְּפִילָה בְּאַרְיֵכוֹת,
וְהַפּוֹסֵק אוֹמֵר שֶׁכֹּל הַמְנִיעוֹת יִתְבַּטְּלוּ,
אֵלָּא אֲדַרְבָּה, כְּאֲמִיר לְעִיל,
שְׁעַל-יְדֵי ה"מִיָּם רַבִּים"
נַעֲשֶׂה תוֹסַפַּת עִילוּי בְּעִבּוּדָה
כִּי עֵצֶם הַצּוֹרֵךְ לְהַתְּאֵמֵךְ וְלִהְתַּגְּבֵר עַל
הַמְנִיעוֹת מִכִּיָּא סוֹפּוֹ שֶׁל דְּבַר לְתוֹסַפַּת
בְּעִבּוּדַת הַתְּפִילָה.
וְזֵהוּ גַם מָה שְׁכָּתוּב בְּסִיּוּם
הַכְּתוּב שְׁפוֹף-כֵּל-סוֹף אַחֲרֵי
הַמְאֵמֵךְ לְהַתְּגַבֵּר עַל כֹּל הַמְנִיעוֹת
מִכִּיָּאִים ה"מִיָּם רַבִּים"
הַמְנִיעוֹת עֲצֵמָן לְיְדֵי כָּף שְׁ"אִם
יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ
בְּאֲהָבָה" - אֲהָבַת "בְּכָל
מְאֵדָךְ" - בּוֹז גּו', כְּמִבְּאָר
הֶעֱנִין בְּתוֹרָה אור'²⁸ (וְלֵהֲלֵן,
מִקְצַת מֵהַבִּיאוֹר: "בֵּיתוֹ הוּא בְּחִינַת
חֲכָמָה [כְּכֹתוּב] בְּחֲכָמָה יִבְנֶה בֵּית. הוֹן
בֵּיתוֹ הוּא פְּנִימִיּוֹת ... בְּחִינַת טַעֲמִי
הַתּוֹרָה וְהוּא בְּחִינַת גֵּן עֵדֵן הַעֲלִיּוֹן
וְתַחְתּוֹן ... וְאִם יִתֵּן אִישׁ בְּחִינַת אִישׁ
מִלְחָמָה שֶׁלְּהִיּוֹת בְּחִינַת חֲכָמָה לְהִיּוֹת

(26) ראה יבמות קט, ב. לקו"ת ויקרא ה, א. (27) עיין קונטרס עץ החיים פי"ב. (28) שם, ב. יו"ד, א.ב.